

28ste vergadering

Donderdag 25 november 2004

Aanvang 10.15 uur

Voorzitter: Weisglas

Tegenwoordig zijn 132 leden, te weten:

Van Aartsen, Aasted Madsen-van Stiphout, Adelmund, Albayrak, Aptroot, Arib, Van As, Atsma, Azough, Van Baalen, Balemans, Van Beek, Blom, Van Bochove, Boelhouwer, Van Bommel, Bos, Van den Brink, Brinkel, Bruls, Bussemaker, Van de Camp, Cornielje, Çörüz, Crone, Van Dam, Depla, Dezentjé Hamming, Van Dijk, Van Dijken, Dijkma, Dijsselbloem, Dittrich, Douma, Dubbelboer, Duivesteijn, Duyvendak, Eerdmans, Van Egenschot, Eijsink, Eski, Ferrier, Van Fessem, Fierens, Geluk, Van Gent, Gerkens, Griffith, De Haan, Van Haersma Buma, Van der Ham, Hamer, Haverkamp, Herben, Hermans, Hessels, Van Heteren, Van Hijum, Hofstra, Ten Hoopen, Huizinga-Heringa, Jager, Joldersma, Jonker, Kalsbeek, Kant, Karimi, Koenders, Koomen, Koopmans, Kortenhorst, Koser Kaya, Kraneveldt, De Krom, Kruijssen, Van der Laan, Lambrechts, Leerdam, Van Lith, Mastwijk, Van Miltenburg, Mosterd, Nawijn, De Nerée tot Babberich, Noorman-den Uyl, Van Oerle-van der Horst, Omtzigt, Oplaat, Örgü, Ormel, De Pater-van der Meer, Rambocus, Rijpstra, Roefs, Samsom, Schippers, Schreijer-Pierik, Slob, Smeets, Smilde, Smits, Snijder-Hazelhoff, Spies, Van der Staaij, Sterk, Straub, Stuurman, Szabó, Tichelaar, Timmer, Timmermans, Tjon-A-Ten, Tonkens, Veenendaal, Vendrik, Verbeet, Verburg, Verdaas, Vergeer, Verhagen, Visser, Van der Vlies, Vos, Bibi de Vries, Jan de Vries, Klaas de Vries, Van Vroonhoven-Kok, Waalkens, Weisglas, Van Winsen, De Wit en Wolfsen,

en de heren Remkes, minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Kamp, minister van Defensie, mevrouw Peijs, minister van Verkeer en Waterstaat, de heren De Geus, minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Wijn, staatssecretaris van Financiën, en Van der Knaap, staatssecretaris van Defensie.

□

De **voorzitter**: Ik open de vergadering, maar wij hebben nog enkele ogenblikken nodig voordat wij echt gaan beginnen.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

De **voorzitter**: Staatssecretaris Wijn komt, zoals vaak het geval is, vijf minuten te laat binnen. Hij heeft zijn jas nog aan en daarom verzoek ik hem zijn jas uit te doen. Staatssecretaris, ik begin hier een beetje genoeg van te krijgen, want zo werkt het hier niet.

Ik deel aan de Kamer mede dat niet aanwezig is het lid:

Hirsi Ali.

Dit is niet de eerste dag dat zij afwezig is, maar ik zal het vanaf vandaag melden.

Dit bericht wordt voor kennisgeving aangenomen.

Aan de orde is de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Regels ten aanzien van het veilig laden en lossen van zeeschepen (Wet laden en lossen zeeschepen) (29713);**

- **het wetsvoorstel Wijziging van de Scheepvaartverkeerswet, de Wet voorkoming verontreiniging door schepen en de Wet op de economische delicten in verband met de implementatie van richtlijn nr. 2002/59/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 27 juni 2002 betreffende de invoering van een communautair monitoring- en informatiesysteem voor de zeescheepvaart en tot intrekking van Richtlijn 93/75/EEG van de Raad (PbEG L 208) (communautair monitoring- en informatiesysteem scheepvaart) (29714);**

- **het wetsvoorstel Wijziging van de Wet op de formeel buitenlandse vennootschappen (29524);**

- **het wetsvoorstel Wijziging van de Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen, de Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden, de Penitentiaire beginselenwet en enige andere wetten onder meer naar aanleiding van evaluatieonderzoeken (29413);**

- **het wetsvoorstel Wijziging van de Wet medisch-wetenschappelijk onderzoek met mensen (oplossen van enige knelpunten) (29748);**

- **het wetsvoorstel Wijziging van belastingwetten in verband met noodzakelijk onderhoud (Fiscale onderhoudswet 2004) (29678);**

- **het wetsvoorstel Wijziging van de Wet op het Centraal bureau voor de statistiek in verband met de uitvoering van de nieuwe Intrastatverordening (29726);**

- **het wetsvoorstel Wijziging van de Wet structuur**

Voorzitter

uitvoeringsorganisatie werk en inkomen in verband met wijziging van de taken en de werkwijze van de Raad voor werk en inkomen (29727).

Deze wetsvoorstellen worden zonder beraadslaging en, na goedkeuring van de onderdelen, zonder stemming aangenomen.

Aan de orde is de voortzetting van de behandeling van:

- het wetsvoorstel **Wijziging van de Wet op de loonbelasting 1964, de Wet inkomstenbelasting 2001, de Wet op de vennootschapsbelasting 1969, de Wet arbeid en zorg en van enige andere wetten (Wet aanpassing fiscale behandeling VUT/prepensioen en introductie levensloopregeling) (29760).**

(Zie vergadering van 24 november 2004.)

De algemene beraadslaging wordt hervat.

Minister **De Geus**: Voorzitter. Het doet mij genoegen om hier vandaag het woord te voeren tijdens het plenaire debat over dit wetsvoorstel, nadat onlangs mede over dit onderwerp een akkoord met de sociale partners is gesloten. Voordat ik op de diverse onderdelen van dit wetsvoorstel zal ingaan, wil ik meer in het algemeen stilstaan bij het hoe en waarom van dit wetsvoorstel. Waarom beperking van de fiscale facilitering van collectieve verplichte regelingen voor vervroegd uittreden? Omdat het kabinet een omslag wil bewerkstelligen waardoor doorwerken tot je 65ste jaar weer normaal kan worden gevonden. Door deze omslag wordt de prijs van eerder stoppen met werken niet op anderen afgewenteld. Door deze omslag kunnen mensen zelf keuzes maken en ook de financiële consequenties van die keuzes dragen. Door deze omslag draagt de overheid niet meer financieel bij aan regelingen die het eerder stoppen met werken bevorderen.

Wat wil dit zeggen? Wil dit zeggen dat het kabinet een situatie voor ogen heeft waarin iedere werknemer altijd van school af tot 65 jaar non-stop moet doorwerken? Het

antwoord is "nee". Het kabinet heeft zich van meet af aan terdege gerealiseerd dat een dergelijke uniforme situatie niet mogelijk is. Mede om die reden heeft het kabinet de levensloopregeling geïntroduceerd. Deze regeling stelt mensen, afhankelijk van hun eigen keuzes, in staat om perioden van onbetaald verlof te financieren. Deze perioden van onbetaald verlof vergemakkelijken de combinatie van arbeid en andere activiteiten. De levensloopregeling kan echter evengoed worden gebruikt om eerder met werken te stoppen. Ik kom straks natuurlijk uitgebreid te spreken over de levensloopregeling.

De afgelopen maanden is duidelijk geworden dat niet alle partijen het tempo waarin het kabinet deze hervorming wilde doorvoeren, konden of wilden meemaken. Zeker ook tijdens de door de Kamer georganiseerde hoorzitting is duidelijk geworden dat alle partijen wel de noodzaak ondersteunen van verhoging van arbeidsparticipatie van oudere werknemers. Dat gegeven heeft een belangrijke rol gespeeld bij het alsnog totstandkomen van een akkoord tussen kabinet en sociale partners. Zonder gemeenschappelijke doelstelling zou dat naar mijn stellige overtuiging niet mogelijk zijn geweest. Ik ben ingenomen met het feit dat nu een breed gedragen akkoord is gesloten waarmee verhoging van de arbeidsparticipatie van ouderen door structurele hervormingen binnen bereik komt. Ik kom later in detail terug op de arbeidsparticipatie.

In het akkoord wordt aandacht geschonken aan zowel jongeren als ouderen. Voor ouderen, zeker degenen die soms al vele jaren van zware, moeilijke arbeid achter de rug hebben, is de 40-dienstjarenregeling van belang. Hen wordt daarmee een reëel perspectief op uittreden vóór het 65ste jaar geboden. Voor jongeren is de verdere aanpassing en verruiming van de levensloopregeling van belang. Deze biedt hen mogelijkheden om te sparen voor tussentijds verlof of om eerder te stoppen met werken.

Bevordering van arbeidsparticipatie is een belangrijke doelstelling van het wetsvoorstel. Die kan aan de ene kant worden gerealiseerd door beter in te spelen op de toenemende behoefte werk en tijd voor andere doeleinden te combineren en beter over de

levensloop te spreiden, aan de andere kant door het aantrekkelijker te maken voor ouderen om langer door te werken.

Als er niets zou veranderen, komen er in de komende decennia tegenover steeds meer gepensioneerden steeds minder werkenden te staan die de kosten van de collectieve regelingen moeten opbrengen. Om het draagvlak van de collectieve voorzieningen veilig te stellen, is het noodzakelijk dat de arbeidsparticipatie verder toeneemt.

Eerder is gewezen op de sterke stijging van de arbeidsparticipatie in de afgelopen tien jaar onder de bevolking van vijftien tot 65 jaar. De arbeidsparticipatie is daardoor verder uitgestegen boven het Europees gemiddelde.

Hierbij past de kanttekening dat deze cijfers slechts één kant van het draagvlak betreffen. Het aantal gewerkte uren per werkende vormt de andere kant. Dan moet worden geconstateerd dat Nederland de slechtste score vertoont van de vijftien EU-landen.

Als beide kanten van het draagvlak samen worden genomen, ligt het gemiddeld aantal gewerkte uren per inwoner van vijftien tot 64 jaar onder het Europees gemiddelde.

De noodzaak om de arbeidsparticipatie verder te vergroten speelt bovendien ten aanzien van de arbeidsparticipatie van ouderen. Ook daarvoor geldt dat de cijfers geen aanleiding geven tot tevreden achteroverleunen.

Op het eerste gezicht geven de cijfers daar wel aanleiding toe.

Mevrouw **Bussemaker** (PvdA): Alles wat de minister nu vertelt, komt mij heel bekend voor. Dit hebben wij allemaal al in de nota naar aanleiding van het verslag en in de bijlagen over arbeidsparticipatie gelezen. Wij hebben een aantal concrete vragen gesteld over wat de regering gaat doen om de arbeidsparticipatie te verhogen, bijvoorbeeld van al die mensen die weinig uren werken. Ik vraag de minister in ieder geval op de vragen in te gaan.

Minister **De Geus**: Dat zal ik graag doen. Ik zal straks aangeven wanneer ik mijn onderdeel over arbeidsparticipatie heb beëindigd. Mevrouw Bussemaker kan dan zien of zij voldoende antwoord heeft gekregen.

De arbeidsparticipatie van ouderen is de afgelopen tien jaar relatief sterk